

Jí² gasii¹ in San Pablo tii²i tsá² 'in néei¹ Efeso

Siin¹ Poo² 'e jí² lo tya' tsá² 'in jai² líi² Cristo 'in néei¹ Efeso

1 1 Jna-a, Poo², sái³na 'e jí² lo. Joon líi¹na jaain²¹ apóstol tya' Jesucristo tsu 'wii¹³ gali'in²¹² Dios la joon. Sái³na 'e jí² lo tyi'naa' 'in líi¹ tsá² tya' Dios 'in jai² líi² Cristo Jesús néei¹ Efeso. **2** Mí³ii tyani Dios 'e wa uncwaa³mo 'naa' joon wa cwo¹ Dios Ñu¹u' joongi Ña'ñu¹u' Jesucristo 'naa' 'e seen²¹moo' tyú² tyaní¹i.

'E gajmaa¹a Dios Jmii²¹ tyijna' 'wii²¹² tya' Cristo

3 Ungoo²¹o' Dios tya' Ña'ñu¹u' Jesucristo 'in líi¹ Jmii²¹, tsu 'wii¹³ sicaan²¹mo' coon¹³ Cristo gauncwaa¹³ Dios jna' coon¹³ jilaa²¹ 'e cwai¹³ 'e sá² ñu'fú² 'e cwo²o Espíritu Tyú². **4** Joon Dios gatyii¹³in jna' 'wii²¹² tya' Cristo la nu'gi garón² juncwii²¹. Dios gatyii¹³in jna' 'e saan²¹an' 'e cwaa³na' tya'a joon 'e jo tsaa² røø²¹gi'. **5** Joon tsu 'wii¹³ gali'in²¹² Dios jna' jiin¹³ la ga'i¹-tsi 'e jmáa¹a tyi' la mo jéei¹, ga'ii²¹ Dios jna' 'wii¹³ tya' Cristo 'e líin²na' jóon¹on jiin¹³ la galí² 'yaai¹-tsi 'ña'a. **6** Joon coon¹³ la joon lí² ñí²i jileei²¹ xiiala 'ya²gi 'e fo'fee¹ tya'a. Joon coon¹³ 'e fo'fee¹ tya'a do gajmaa¹a Dios ilí² 'ii²¹in jna' coon¹³ 'e gajmaa¹a Cristo tyijna'. **7** Joon tsu 'wii¹³ gali'in²¹² Dios jna' áai¹, gajmaa¹a Dios tiin¹³ jna' 'wii¹³ mo gajúin¹ Jóon¹on, galifee¹mo-tsi 'wii¹³ tsaa² tyijna'. **8** Joon Dios niga'e² jna' xiiala 'iin²¹²in jna' áai¹ mo gacwo¹o jna' 'e jmii¹-tsi' joongi 'e 'øøi²¹-tsi' áai¹. **9** Joon niga'e² jna' 'ee 'e 'iin²¹²in jmáa¹a 'e la 'i¹-tsi 'ña'a 'e jo lí² 'øøi²¹-tsi tsá². **10** Joon ga'i¹-tsi 'ee ijmáa¹a mo gacwá¹ jmii²¹² wa'a uncaain²¹ jilaa²¹ ilí² tyú² Cristo to², la 'e sá² ñu'fú², la joon jon 'e sá² ni cwo¹³ juncwii²¹.

11 Joon coon¹³ 'e sicaan²¹na' coon¹³ Cristo ga'ii²¹ Dios jna' la mo jéei¹ 'e 'ii¹³na' 'e tii²¹na' icwó²o 'ii. Joon jilaa²¹ 'elo røø²¹ galí² jiin¹³ la 'i¹-tsi Dios joon jmoo¹o Dios jilaa²¹ 'e 'yaai¹-tsi 'e 'i¹-tsi. **12** Joon la joon, jna'a, 'in nigajai² líi² Cristo nifu, lí² lisaan²¹a'an jmoo²¹o'o 'e cwo¹ tsá² 'maai¹³ Dios 'wii¹³ 'e 'ya²gi tya'a. **13** La joon jon 'naa' nigajai² galí²naa' Cristo mo ganuu²uun' 'e júu³ jai² tya'a, 'e júu³ jai² do tya' xiiala lí² jmáa¹a Dios tiin¹³naa'. Joon galicaan²¹naa' coon¹³ Cristo, joon ga'ii¹³naa' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios, 'in líi¹ lawa coon²¹ sello tyi'naa' 'e líi¹naa' tsá² tya' Dios. Joon ga'ii² Dios júu³ la mo jéei¹ icwoo¹i 'in Espíritu Tyú² tya'a do. **14** Joon 'in Espíritu Tyú² do líi¹i lawa coon²¹ júu³ tyiin² 'e cwó² Dios ca mi 'ii¹³naa' 'e tii²¹naa'. Joon coon¹³ la joon iun'goo²¹o tsá² 'ii 'wii¹³ 'e 'ya²gi tya'a.

Mi¹i Poo² tyani Dios 'wii²¹² tya' 'in jai² líi²¹ Jesús

15 Joon tsu 'wii¹³ joon mo ganú³uun xiiala jai² líi²naa' Ña'ñu¹u' Jesús joongi xiiala 'iin²¹²naa' jileei²¹ tsá² tya' Dios catyaa², **16** jo¹ ga'in²-tsii cwó³oo 'maai¹³ Dios 'wii²¹² tyi'naa' coon²¹ tøø²mo, joon mí³ii tyani Dios 'wii²¹² tyi'naa'. **17** Mí³ii tyani Dios tya' Ña'ñu¹u' Jesucristo, 'in líi¹i Jmii²¹ tya' jilaa²¹ 'e 'ya²gi. Mí³ii tyani¹i wa'a cwo¹ 'naa' ilijmii¹-oo'. 'E coon¹³ la joon lí² 'øøi²¹-oo' jilaa²¹ i'e²e 'naa' joon licwii¹moo' 'ii 'e tyú²gi. **18** Mí³ii tyani Dios wa'a uncoon¹³on 'naa' i'øøi²¹-oo' jilaa²¹ 'e sija²n jileei²¹ 'in tø² Dios. Mí³ii jon wa'a iliní²ii' xiaala 'ya²gi joon xiiala fee¹ 'e sá² tya' Dios icwo¹o 'e tii²i jileei²¹ tsá² tya'a. **19** Mí³ii jon wa'a iliní²ii' xiiala fee¹ 'e wa'a pí³ tya' Dios 'e jo tyéi¹. Joon 'e wa'a pí³ tya'a do jmoo¹o to² coon¹³ jna' 'in jai² líi² Cristo. Joon 'e wa'a pí³ tya' Dios do ga'e² Dios jna' **20** mo gajii²¹ Dios Cristo jee²¹² 'lii²¹² joon gajmaa¹a cwó² 'ido lí' cwo²¹o tsáa¹ fu ñu'fú². **21** Joon gacwó² 'ido lí' ñigi la jee²¹² jileei²¹ tsaa²to², coon¹³ jileei²¹ 'in 'oo¹o to². Ñigi 'ii la jee²¹² jileei²¹ 'in lí² unsii¹i tsá² jee²¹² 'e juncwii²¹ lo si jee²¹² 'e juncwii²¹ ijó¹ 'ee. **22** Joon Dios gacwo¹o wa'a tyu² Cristo to² jilaa²¹ 'e sá². Joon gacwo¹o Dios Cristo wa'a ilin¹ mooty² tya' jileei²¹ 'in jai² líi²i 'ii. **23** Joon 'in tsá² 'in jai² líi² Cristo líi¹i lawa cuerpo tya' Cristo. Joon jileei²¹ 'in jai² líi² Cristo do lawa'a la tøøi² cuerpo tya' Cristo. Joon Cristo cwáain¹ tya'a unrøø²¹i jileei²¹ 'ido.

'Tin²¹²mo Dios jna' 'wii¹³ joon gajmaa¹a tiin¹³ jna'

2 **1** Joon xufiin¹³ líi¹naa' lawa tsá² 'lii²¹² la mo jée¹ coon¹³ jilaa²¹ tsaa² røø²¹naa' joongi coon¹³ jilaa²¹ 'e niga'laa²¹² 'naa', pe Dios nigajmeei¹ 'naa' tsá² jiin²¹ coon²¹ caan²¹mo coon¹³ Cristo. **2** 'Yiia¹³ joon gajmaa²aa' la jmoo¹o 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ catyaa², joon gajmaa²aa' jiin¹³ la 'iin²¹²in 'in espíritu gó² 'in tyu² to² lí' tya'cwii²¹ lacaain²¹ juncwii²¹. Joon 'in espíritu gó² do tyaa¹-tsi jileei²¹ 'in jo jmoo¹o nuu¹³ to² tyu² Dios. **3** La joon líi¹ jna'a jon la mo jéei¹, ngii²¹i to² jmoo¹o jiin¹³ la 'ii²¹i'i, jmoo²¹o'o jiin¹³ la 'yaai¹-tsi ngú¹ taan²¹²na'a joongi joon jiin¹³ la 'i¹-tsii'i. Joon galíi¹ jna'a tsá² 'in tii² 'ii²¹ 'e wúu¹ i'é²e Dios, coon²¹ røø²¹ la 'in catyaa² 'in 'e²e Dios wúu¹. **4** Pe jo tyéi¹ 'e fúu² líi²i Dios jna' joon gali'in²¹²mo jna' 'áai¹, **5** joon xufiin¹³ lawa 'lii²¹² jna' coon¹³ 'e tsaa² røø²¹na' gajmeei¹ Dios jna' tsá² jiin²¹ coon²¹ caan²¹mo coon¹³ Cristo. Tsu Dios gajmaa¹a 'e tiin¹³ 'naa' tsu 'wii¹³ 'e feei¹-tsio. **6** Joon Dios gajmaa¹a jiin¹i' caan²¹mo coon¹³ Cristo Jesús joon gajmaa¹a 'e 'yii²¹a' caain²¹ coon¹³on fu ñu'fú². **7** Joon gajmaa¹a Dios la joon 'e lí' é²e jéei¹gi xiiala gali'in²¹²in jna' 'áai¹ joongi xiiala 'wo²-tsi 'áai¹ tyijna' coon¹³ 'e gajmaa¹a Cristo Jesús tyi'. **8** Joon Dios gajmaa¹a tiin¹³ 'naa' coon¹³ 'e jai² líi²naa' tsu 'wii¹³ 'iin²¹²mo 'naa'. Joon jo gajmaa² 'naa' 'yaanaa' 'elo, pe Dios nigajmaa¹a tyi'naa' 'e jo 'ee 'laa¹³ tyiin¹. **9** Jo

jmaa¹a Dios tiin¹³ tsá² tsu 'wii¹³ 'e tyú² 'e nigajmaa¹a tsá², tsu coon¹³ la joon jo lí² jme¹i tsá² jloo³ yaai. **10** Tsu Dios nigajmee¹i jna', gajmee¹i jna' sicaan²¹na' coon¹³ Cristo Jesús yu to² 'e jmoo²¹o' jilaa²¹ to² 'e tyú² jiin¹³ la niga¹i-tsi la mo jéei¹.

'E tyú² 'e saan²¹an' 'wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo

11 Tsu 'wii¹³ joon cwotii¹³-oo' xiiala lí¹naa' la mo jéei¹. Jo lí¹naa' tsá² Israel 'in niga¹ii²¹ 'e lí² circuncisión 'e jmoo¹o tsá² do ngú¹ taain²¹² tsá². Joon 'in tsá² 'in líi¹ lí² do gaunsii¹i 'naa' tsá² 'in jo líi¹ lí² circuncisión. **12** 'Yiia¹³ joon jo cwii¹naa' Cristo. Jo galí¹naa' tsá² Israel joon jo ñí²ii¹ 'e júu³ ga'í²i Dios jon'gi 'e júu³ tyiin² gajmaa¹a Dios coon¹³ 'in tsá² do. Taan²¹²naa' 'e juncwii²¹ lo jo 'e sá² wa' sijaan²aan' joon jo cwii¹naa' Dios. **13** Pe nano, sicaan²¹naa' coon¹³ Cristo Jesús nigangatyéen¹naa' coon¹³ Dios, xufiin¹³ la mo jéei¹ wíin² taan²¹²naa' coon¹³on. Coon¹³ 'e jmi¹ 'øøi² Cristo Jesús nigangatyéen¹naa' coon¹³ Dios. **14** Joon tsu 'wii¹³ Cristo seen²¹na' tyú² tyani Dios. Joon Cristo do gajmaa¹a wa' iliin¹na' tsá² goo²¹o' la tsá² Israel lagi tsá² 'in jo¹ seen²¹ Israel. Joon gauntyee¹ 'e gó² 'i¹-tsi¹ 'e lí² la lí² coon²¹ 'oo²¹ cwoo¹³ 'e si² jee²¹² tsá² Israel coon¹³ tsá² 'in jo seen²¹ joon. **15** Joon mo gajúin¹ Cristo gatséi¹mo 'e ley do 'e lí¹ jmaai¹³ 'e 'ná¹ jmaa¹a tsá² joon coon¹³ la joon gajmaa¹a coon²¹ fuu²¹ 'múui² jee²¹² je tún² fuu²¹ do. Joon sicaan²¹mo coon¹³ 'ido 'e fuu²¹ 'múui² do. Joon coon¹³ la joon gajmaa¹a Cristo 'e seen²¹ tsá² tyú²-u jee²¹² 'ii. **16** Joon mo gajúin¹ Cristo tsaa¹ crúu¹³ gauntyee¹ 'e gó² do jee²¹² 'e tún² 'e fuu²¹ do joon gajmaa¹a 'e seen²¹ 'ido tyú² coon¹³ Dios. Joon coon¹³ la joon galí¹i jaan²¹mo.

17 Joon Cristo gajó¹ joon gajma²a júu³ jileei²¹ 'e júu³ do tya' xiiala seen²¹ tsá² tyú². Gajma²a 'naa' júu³ 'in seen²¹ wíin² la joon jon 'in seen²¹ tyan¹. **18** Joon tsu 'wii¹³ Cristo 'e lí² tsatyéen¹na' coon¹³ Dios Jmii²¹ si lí¹na' tsá² Israel si jo¹ lí¹na' 'ee. Jaan²¹mo Espíritu 'in ngi¹ coon¹³ jna'. **19** Tsu 'wii¹³ joon jo liin¹gi¹ tsá² coon²¹ fuu²¹ pe lí¹naa' tsá² goo²¹o' la líi¹ jileei²¹ 'in líi¹ tsá² tya' Dios. Lí¹na' tsá² 'in taai²¹² inuu tya' Dios. **20** Joon 'naa' lí¹naa' lawa coon²¹ 'nú¹ 'e si² ni coon²¹ tiifuu²¹. Joon 'in tsá² apóstoles coon¹³ 'in gacwoo¹o júu³ tyú² la mo jéei¹ lí¹i lawa 'e tiifuu²¹ do. Joon 'ña'a Jesucristo lí¹i lawa 'e cuun²¹² nifu tya' 'e tiifuu²¹ do. **21** Joon ni Cristo do cwaain²¹ 'e 'nú¹ do tyú² sifúui¹³ ca ga'yeei²¹ coon²¹ cwo¹ nacwaa¹³ tya' Ña'ñu¹u'. **22** Joon 'naa' 'in sicaain²¹ coon¹³ Cristo uncaan²¹naa' coon¹³ jileei²¹ 'in catyaa² ca galí¹naa' coon²¹ 'nú¹ lí² seen²¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios.

**Dios gatyaa¹ a cwo²¹ Poo² 'e júu³ tyú² tya'a wa'a
cwó²⁰ 'ido tya' tsá² jo seein²¹ Israel**

3 1-2 Tsu 'wii¹³ joon jna-a, Poo², 'e mí³ii 'wii²¹² tyi'naa', joon 'yuu²na 'nuñí³ 'wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo Jesús. Joon nanuu¹uu 'e 'yuu²na 'nuñí³ 'wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo tsu Dios gatyaa¹ a cwó³oo 'e júu³ tyú² tya'a wa' cwo³oo 'naa' 'in jo seein²¹ Israel. **3** Joon nanuu¹uu xiiala ga'e² Dios jna 'e júu³ 'uuin²¹ tya'a jiin¹³ la júu³ gatoon²xuu ni jí². **4** Joon mo jòø²øø 'e jí² lo tsáa¹mo-'oo' 'e cwí³oo 'e júu³ 'uuin²¹ tya' Cristo. **5** Joon jo gacwó² Dios wa'a 'e licwii¹ 'e júu³ 'uuin²¹ do jiin¹³ jaain²¹ la mo jée¹, pe nano niga'e² Dios 'e júu³ 'uuin²¹ do tya' 'in apóstoles 'in gatyii¹in coon¹³ 'in tsá² 'in cwo¹o júu³ tyú² tya'a. 'In Espíritu Tyú² tya' Dios ga'e² 'e 'in tsá² do 'e júu³ 'uuin²¹ do. **6** Joon 'e lo-o 'e júu³ 'uuin²¹ do: 'e coon¹³ 'e júu³ tyú² tya' xiiala ijmá¹ Dios tiin¹³ tsá² 'wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo Jesús 'in tsá² 'in jo seein²¹ Israel i'ii²¹ 'e tíi² coon²¹ røø²¹ coon¹³ 'in tsá² Israel. Joon iliin¹ coon²¹ cuerpo tya' Cristo la líi¹ 'in tsá² do. Joon 'e júu³ ga'ii¹ Dios cwáain¹ tya' Cristo Jesús tya' tsá² Israel, 'e júu³ do tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel jon.

7 Joon xufiin¹³ jo tí²na 'e liin¹na tsá² tya'a, Dios gatyii¹³in jna joon gatyaa¹ a cwó³oo wa'a cwó³oo júu³ tyú² tya'a. Joon jmaai¹³ coon¹³ 'ii²¹ tya'a galí¹ jilaa²¹ 'elo. **8** Joon jna-a líi¹na 'in xaai¹gi la jee²¹² jileei²¹ tsá² tya' Dios; pe 'ii-o gacwo¹ jna 'e to² lo 'e 'ya²gi wa'a jmaa¹³aa júu³ 'in tsá² jo seein²¹ Israel 'e júu³ tyú² tya' Cristo, joon jiin¹³ jaain²¹ jo lí² 'øøi²¹-tsi la tí¹ xiiala fee¹ 'e gajmaa¹ a Cristo 'wii²¹² tyi'. **9** Joon gatyaa¹ a Dios cwó³oo wa'a jmaa¹³aa jileei²¹ tsá² júu³ 'e júu³ 'uuin²¹ ga'i¹-tsi Dios ca la mo 'wiin²¹², joon Dios gajmaa¹ a jilaa²¹ 'e sá². **10** Galí¹ la joon, 'e coon¹³ la joon lí² 'é² e Dios 'in tyu² to² coon¹³ 'in 'oo¹o to² fu ñu¹fú², xiiala gajmaa¹ a tya' 'in jai² líi² 'ii². Joon coon¹³ la joon lí² liñi¹ 'ido xiiala jmii¹-tsi Dios coon¹³ jilaa²¹ 'e sá². **11** Joon jilaa²¹ 'elo jiin¹³ la ga'i¹-tsi Dios ilí² coon¹³ Ña'ñu¹u Jesucristo, joon gali'in²¹²in Dios la joon ca la mo 'wiin²¹² joongi coon²¹ tøø²mo. **12** Joon tsu 'wii¹³ jai² líi²na' Jesucristo lí²-i tsatyéen¹na' tyani Dios jo cu²-tsi' wa' jo 'ii²¹in jna'. **13** Tsu 'wii¹³ joon mí³ii tyaní²ii' jo cwoliin¹naa' tsá² 'in jo tyaa¹-tsi cwáain¹ tya' 'e móo³oo wúu¹ wii¹³ cwáain¹ tyi 'naa', tsu coon²¹ 'e 'yú³ júui³ 'naa' 'elo.

'Iin²¹²in Cristo tsá²

14 Tsu 'wii¹³ joon si³ii wo²jní³ii tyani Jmii²¹ Ña'ñu¹u Jesucristo, **15** 'in cwó²o nombre tya' jileei²¹, lagi 'in taai² ñu¹fú², lagi 'in taain²¹² juncwii²¹. **16** Mí³ii tyani Jmii²¹ 'e cwo¹³i 'naa' 'in Espíritu Tyú² tya'a 'e cwo² 'naa' wa'a pí³ tsi alma tyii'. **17** Mí³ii 'e 'wii¹³ 'e jai² líi²naa' i'cwó² Cristo alma tyii'. Mí³ii jon 'e tsu 'wii¹³ tá² taan²¹²-'oo' coon¹³ 'e 'iin²¹²naa' Dios coon¹³ tsá². **18** Mí³ii 'e li'øøi²¹-'oo' tyú² coon¹³ 'in catyaa² 'in jai²

líi²i Dios xiiala fee¹ 'iin²¹²in Cristo tsá² 'áai¹. 'Iin²¹²na iliníi²¹ii' xiiala 'ú² joongi xiiala cwaa²¹ joongi xiiala 'o² joongi xiiala ñíi¹ 'e 'iin²¹²in Cristo tsá². **19** Mí³ii jon iliníi³ 'naa' xiiala 'iin²¹²in Cristo tsá² xufiin¹³ jo lí² ne²na' la tí¹. Mí³ii tyani Dios wa'a unrøø¹i Dios 'naa' coon¹³ 'ña'a.

20 Joon nano, cwolí² jilaa²¹ 'e 'ya¹²gi tya' Dios. Joon coon¹³ 'e 'ii²¹ tya'o 'e taa² jna' lí² jmáa¹a Dios 'wii¹³ tyi' láai²gi 'áai¹ la la mí²i', lí²-i jmáa¹a Dios tyi' láai²gi 'áai¹ ce jo lí² 'i¹-tsi' jilaa²¹ 'e lí² jmáa¹a Dios tyi'.

21 iCwoun'goo¹o jileei²¹ 'in jai¹² lííi² 'ii 'wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo Jesús! iCwoun'goo¹o 'ii coon²¹ tøø²mo! Amén.

Sicaain²¹ jna' coon¹³ Espíritu tya' Dios

4 **1** Joon tsu 'wii¹³ joon, jna-a, 'in 'yui² 'nuñi³ 'wii¹³ cwáain¹ tya' Ña ñu¹u', mí³ii tyanii²ii' wa' jmaa²aa' la tíi² jmá¹a 'in nigatø² Dios. **2** Cwoseen²¹naa' 'e 'wo²-oo' joongi feei¹-oo' tya' tsá² xeei²¹. Cwolifee¹mo-'oo' joongi 'í²du-'oo' la jaain²¹ la jaan²¹naa' tsu 'wii¹³ 'nee¹naa' la 'oo²¹ ruu²¹naa'. **3** Cwoo¹³-oo' wa' liseen²¹naa' tyú² la 'oo²¹ 'naa' coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espíritu Tyú². **4** Jaan²¹mo líi¹naa' 'in jai¹ lííi² Cristo, joon jaan²¹mo Espíritu tya' Dios seein²¹, joon gatø² Dios 'naa' 'wa'a canii²mo sijá²aan'. **5** Joon jaan²¹mo Ña ñu¹u' seein²¹, joon coon²¹ 'e jai¹² lííi²na', joon canii²mo jmii²¹ saa²¹na', **6** joon seen²¹mo jaan²¹mo Dios 'in lííi¹ Jmii²¹ jileei²¹ 'in jai¹² lííi² 'ii. Joon 'in Dios do tyu¹²u to² jileei²¹ 'in jai¹² lííi² 'ii, joon uncoon¹³on jileei²¹ 'in jai¹² lííi² 'ii, joon ngi¹ coon¹³ jileei²¹ 'in jai¹² lííi² 'ii.

7 Pe Cristo nigacwo¹²o jna' la jaan²¹na' coon²¹ to² jmoo²¹o' jiin¹³ la nigali'in²¹²in 'ña'a. **8** Tsu 'wii¹³ joon jin¹²in ni jí² tya'a:

Mo gasoo¹o fu yu¹² juncwii²¹ gatøø²¹o fúui¹ 'in gali¹i, joon gacwo¹o tsá² 'e 'yaai¹-tsio.

9 Joon, ¿'e 'øøi¹²-tsi tsá² mo jin¹² 'e jí² do “gasoo¹o fu yu¹² juncwii²¹”? 'øøi²¹-tsi tsá² 'e jin¹² 'e nifu 'ii-o gajgaai¹ fu ni cwoo¹³ juncwii²¹. **10** Joon 'in nigajngaai¹ do 'ii-i 'in nigasoo¹o li ñii²gi fu ñu¹fú² 'e coon¹³ la joon lí² unrøø¹i jilaa²¹ coon¹³ 'ña'a. **11** Joon gacwo¹o la jaain²¹ la jaain²¹ tsá² coon²¹ to² 'e jmáa¹a. 'Inlíi¹³ gajmee¹i Cristo apóstoles, 'inlíi¹³gi gacwo¹o to² 'e jma¹²a tsá² júu³ tya' Dios, joon seein²¹gi 'in gacwo¹o wa'a cwoo¹o 'e júu³ tyú² tya' xiiala jmá¹ Dios tiin¹³ tsá². Seen²¹mo joon tsacøøi¹³ 'in 'e²e 'naa'. **12** Gajmaa¹o la joon 'e tyaa¹a tyú² jileei²¹ 'in jai¹² lííi² 'ii ijmáa¹a 'ido to² tya'a. Gajmaa¹o la joon jon 'e cwo¹o pí³ jileei²¹ 'in jai¹² lííi² 'ii. **13** Joon ijmáa¹a la joon ca liin¹na' jaain²¹na' coon¹³ 'e jai¹² lííi²na' joongi coon¹³ 'e cwii¹na' 'in Joon¹ Dios; ca liin¹na' tsá² 'in nicøøi¹³ coon¹³ 'e jai¹² lííi²na', joon ca liin¹na' ce tí¹ la lííi¹ Cristo. **14** Joon jo líi¹gi' la líi¹ xuui²¹² 'in unsii²i 'e 'i¹-tsí jmoono tsu jo ñii¹ joon tsaliin²mo coon¹³ 'ido jmoono mo jalín² tsá² 'in jmii¹-tsi 'e²e 'ido jilaa²¹ júu³ xiia²¹. Joon coon¹³ júu³ to² tya'a coon²¹on too² tsá² 'in jo lííi¹ tsá² 'in nicøøi¹³ coon¹³ 'e jai¹² lííi². **15** Pe jna'gi' síi¹³i 'e júu³ jai¹² tsu 'wii¹³ 'iin²¹²na' la

jaain²¹ la jaan²¹na', icwaan²¹na' coon¹³ jilaa²¹ 'e 'øøi²¹-tsi' cwáain¹ tya' Cristo. Joon Cristo do líi¹ mootyí² tya' cuerpo tya'a, joon cuerpo tya'a lí¹ jileei²¹ 'in jai² líi²¹ 'ii. **16** Joon tsu 'wii¹³ Cristo 'yuui² cuerpo tya'a, 'wii¹³ 'ii tyú² sitaai² jilaa²¹ cuerpo tya'a, joon mo jmoo¹o to² tyú² jilaa²¹ 'e cuerpo do icwaan²¹mo joon ili'in²¹²mo 'áai¹gi.

'E juncwii²¹ 'múui² 'e sá² coon¹³ Cristo

17 Tsu 'wii¹³ joon cwo¹³oo 'naa' cwáain¹ joon mí³ii tyaní²ii' coon¹³ 'e sii²¹ Ñañu¹u' 'e jo ngii¹gi' to² jmoo²oo' la jmoo¹o 'in tsá² jo cwii¹in Dios. 'In tsá² do ngii¹i 'i¹-tsi 'e jo 'e to² tí¹, **18** joon galinu²¹ 'e 'øøi²¹-tsi. Joon tsu 'wii¹³ 'wa²-tsio tsá² bán¹mo 'ii joon jo 'oo¹o 'e juncwii²¹ 'e cwo¹ Dios tsá². **19** Joon tsu 'wii¹³ jo lí²gi fa'ii²¹ canii² jmoo¹o jilaa²¹ 'e gó². Cwo¹-tsi jmoo¹o jilaa²¹ 'e 'leei²¹ tsá². **20** Pe 'naa', jo mo galití²naa' jilaa²¹ 'elo 'e cwáain¹ tya' Cristo, **21** wana la jai² niganu²uun' cwáain¹ tya' 'ii, si wana ga'e²e Cristo 'naa' 'e jai² 'e sá² tya' Jesús 'ee. **22** Pe 'naa', lawa tsá² 'in jai² líi² Cristo, 'ná¹ tuu²uu' 'e gó² 'e jmaa²aa' 'e najmaa¹a 'leei²¹ tsá² la mo jéei¹, tsu 'e gó² do 'e tí²-tsi tsá² jmoo¹o coon¹³on tsá² too². **23** Joon cwaun'múu²mo Dios alma tyii' coon¹³ 'e 'i¹-oo'. **24** Joon cwoliin²¹naa' tsá² 'in 'múui² 'in gajmeei¹ Dios. Joon Dios gajmeei¹ 'in tsá² 'múui² do 'e jmáa¹a 'e tyú² joon 'e liin¹in tsá² tya'a la jai².

25 Tsu 'wii¹³ joon jo foo²¹gi' júu³ tajuu²¹ pe fáa¹³aa' 'a la jai² la jaain²¹ la jaan²¹naa' tsu jile¹e lí¹na' lawa jaan²¹na' coon¹³ cuerpo tya' Jesús.

26 Joon wana gatsá² 'nii²¹-oo', jo 'noo²oo' tsaa²; jo cwoo²oo' 'e 'nii²¹-oo' la tøøi² jmi²¹² ce yuu¹² ñi¹. **27** Jo cwoo²oo' jiin¹³xu wa' lí² tya' 'in 'lii¹³.

28 Joon 'in gajmoo¹o 'uun²¹ 'ná¹ tú²o jmáa¹a 'uun²¹ joon 'láa² 'wii²¹² jmáa¹a to², 'ná¹ jmáa¹a to² tyú² coon¹³ cwoo²¹o 'e coon¹³ la joon ilisá² 'e cwo²o 'in seein²¹ fa'í³.

29 Joon jo foo²oo' jilaa²¹ júu³ 'e gó²; fáa¹³aa' jmai² júu³ tyú² 'e lí² uncoon¹³ tsá² xeei²¹. Joon júu³ tyii' ityá¹-tsi tsá² 'e ngi¹ coon¹³ Dios.

30 Joon jo cwoo²oo' fa'í³ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios coon¹³ 'e jmoo²oo' tsu Dios gacwoo¹³i 'naa' 'in Espíritu Tyú² tya'a 'e liin¹ lawa coon²¹ sello tyi'naa' 'e liin¹naa' tsá² tya'a ca jmi²¹² mi untiin¹³in jmáa¹a 'e tiin¹³ 'naa'.

31 Tuu²uu' 'e 'láai² 'i¹-oo' coon¹³ 'e 'yá²-oo', coon¹³ 'e 'nii²¹-oo' coon¹³ jilaa²¹ júu³ 'laa²¹ 'e 'oo¹o tó² tsá², coon¹³ jilaa²¹ júu³ 'e gó².

Tuu²uu' jilaa²¹ 'e tsii²¹²-wúu¹naa'. **32** Joon liin¹naa' tsá² tyúi¹, 'in 'wo²-tsi tya' tsá² la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Jmaa²aa' feei¹-oo' la jaain²¹ la jaan²¹naa' jiin¹³ la gajmaa¹a Dios feei¹-tsi tyii' 'wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo.

5 **1** Tsu 'wii¹³ joon cwoliin¹naa' tsá² 'in líi¹ la líi¹ Dios. Cwoliin¹naa' lawa xuui²¹² tya'a 'in 'iin²¹²in. **2** Joon 'iin²¹²naa' 'in catyaaí² jiin¹³ la gali'in²¹²in Cristo jna' joon gajaain¹² 'ña'a lawa jaain²¹

joo'saa²¹ xuui²¹² 'in jngaai¹³ tsá² 'e cwo¹² tsá² Dios lawa coon²¹ fa¹ 'wii²¹² tyijna'. Joon 'yaai¹-tsi Dios coon¹³ 'e fa¹ do.

3 Pe 'naa', tsu 'wii¹³ líi²naa' tsá² tya' Dios jo cwoo²oo' lí² jiin¹³ coon²¹ naa¹³ 'e foo¹³naa' tsamí² tya' tsá² xeei²¹, jon'gi síi¹³naa' la 'oo²¹ yaanaa' tya' 'in jmoo¹o la no. Jo jmoo²oo' doñi'ee 'e 'leei²¹ tsá². **4** Jo foo²oo' júu³ 'e un'leei²¹ tsá² yaai, si júu³ 'e jo 'ee to² tí¹ 'ee, si júu³ ngíi¹ 'e gó² 'ee. Pe tyú²gi wa'a cwoo²oo' 'maai¹³ Dios. **5** Tsu nañi³ 'naa' 'e jo lí² tsataai²¹² tsá² li tyu² Cristo coon¹³ Dios to² 'in tsá² 'in fee¹i tsamí² jo mo cui² cwoo²¹o, si jmoo¹o 'e 'leei²¹ tsá² 'ee, si 'iin²¹²in 'e sá² tya' tsá² xeei²¹ 'ee (tsu lawa un'goo¹o tsá² dioses 'in gajmeei¹ tsá² mo 'iin²¹²in 'e sá² tya' tsá² xeei²¹). **6** Jo cwoo²oo' wa' coon²¹ tsá² 'naa' too² coon¹³ júu³ 'e jo 'ee to² tí¹, tsu Dios i'e²e wúu¹ 'in tsá² 'in jmoo¹o jilaa²¹ 'e gó² lo, 'in jo nuu¹³u. **7** Tsu 'wii¹³ joon jo uncaan²¹naa' coon¹³on jiin¹³xu.

8 La mo jéei¹ jo mo galicwii¹naa' Dios joon lawa née¹naa' li nuu²¹, pe nano sicaan²¹naa' coon¹³ Ña'ñu¹u' joon lawa née¹naa' li tí¹ 'yiia²¹. Tsu 'wii¹³ joon ngii²ii' la tii² ngí¹ tsá² 'in née¹i li tí¹ 'yiia²¹. **9** Joon 'e 'yiia²¹ do jmoo¹o wa' seein²¹ tsá² 'in tyú¹i, joongi wa' jmá¹ tsá² tyú² coon¹³ ruu²¹i joongi wa' jmá¹ tsá² 'e jai². **10** Cwoo¹³-oo' 'e cwoliñii²ii' 'ee 'e 'yaai¹-tsi Ña'ñu¹u'. **11** Joon jo cwotaan²naa' coon¹³on 'ido 'in née¹i li nuu²¹ joon jmoo¹o 'e jo 'ee to² tí¹. Tyú²gi wa'a jmaa²aa' iliñi¹ tsá² 'e gó² jmoo¹o 'ido. **12** Tsu 'e jmoo¹o 'in tsá² do li 'uui²¹ cwoo¹o tsá² fa'i²¹ wa'a faa²¹ tsá² 'ee 'e jmoo¹ 'ido. **13** Pe mo najóø² tsá² 'e gó² jmoo¹o 'in tsá² do coon¹³ 'e 'yiia²¹ tya' Dios do, lí²-i liñi tsá² tyú² tsu 'e 'yiia²¹ do jmoo¹o 'e ñi¹i røø²¹ 'ee lí¹. **14** Tsu 'wii¹³ joon jin²in ni jí² tya'a:

'Nu, 'in cwúu²i, unjnaa²-o'o; joon ráan²un jee²¹² 'lii²¹², joon cwo¹ Cristo 'nu iseen²¹u jee²¹² 'yiia²¹ tya'a.

15 Jóø²øø' xiaala ngii²ii' cataain²¹ cataain²¹ coon¹³ tún² joon jo seen²¹naa' la seein²¹ 'in tsá² 'in jo ñii²¹²-tsi, líi¹naa' tsá² jmi¹-tsi. **16** 'E cwoo¹³-oo' jmaa²aa' 'e sá² jmoo²¹o' jee²¹² jmi²¹² no tsu 'e gó² jmoo¹o 'in catyaa². **17** iJo cwoliin¹naa' tsá² bón¹! Cwoo¹³-oo' 'e liøøi²¹-oo' 'ee 'iin²¹²in Ña'ñu¹u' jmaa²aa'. **18** Jo ngí²ii' to² 'iin¹ tsu caa²¹naa' jilaa²¹ 'e 'oo²oo' coon¹³ ca juncwii²¹ tyii' 'in ngí¹ la joon. Pe cwoo²oo' wa'a unrøøi²¹ Dios 'naa' coon¹³ 'in Espíritu Tyú² tya'a. **19** Síin¹³naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' coon¹³ salmos, joongi coon¹³ jilaa²¹ júu³ tyú² 'e ø¹ tsá². Coon¹³ jilaa²¹ 'wa' pí³ tyii' 'øø²øø' 'e jløø¹³moo' joon un'goo²¹oo' Ña'ñu¹u'. **20** Joon coon²¹ tøø²mo cwoo²oo' 'maai¹³ Dios tya' jilaa' coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹u' Jesucristo.

Xiiala jmoo¹o tsá² la 'oo²¹ ruui²¹ tsá²

21 Joon tsu 'wii¹³ un'goo²¹oo' Cristo jmée¹³naa' yaanaa' tsá² 'in nuu¹³ la 'oo²¹ yaanaa' no.

22 Joon 'in tsamí² tya' tsá² 'ná¹ jmáa¹a nuu¹³u to² tyu² nuu¹ tya'a 'wii¹³ 'iin²¹²in jmáa¹a 'e 'yaai¹-tsi Ña'ñu¹u'. **23** Tsu 'in nuu¹ tya'a do líi¹i

mootyi² tya' tsamí² tya'a tsu la joon líi¹ Cristo mootyi² tya' 'in jai² líi¹ 'ii. Joon Cristo do gajmaa¹ a tiin¹³ 'in tsá² jai² líi² 'ii. Joon 'in tsá² 'in jai² líi² 'ii líi¹ i lawa cuerpo tya'a. **24** Joon la jmoo¹ o 'in jai² líi² Cristo nũ¹³ to² tyu² Cristo la joon jon tsamí² 'ná¹ jmáa¹ a nũ¹³ jilaa²¹ to² tyu² nũ¹ tya'a.

25 Joon 'in tsañũ¹ 'ná¹ 'iin²¹² 'in 'oo²¹² o la gali'in²¹² in Cristo 'in tsá² 'in galijai² líi² 'ii, joon gacwo¹ o Cristo juncwii²¹ tya'a 'wii¹³ 'ii. **26** La lo-o gajmaa¹ a Cristo 'e gauntyúu¹ 'in nijai' líi² 'ii tsaa² tya'a. 'E galityúu² mo coon¹³ jmii²¹ 'e gasaa¹ i joongi coon¹³ júu³ tyú² tya' Dios. **27** Joon coon¹³ la joon lí² jaain²¹ Cristo tyani 'ña'a 'in jai² líi² 'ii 'in 'ye² gi 'áai¹; jiin¹³ coon²¹ tsaa² jo 'e 'oo¹ gi jon'gi wa'a 'e gó² catyíi² gi pe jmaai¹³ 'in tyúu¹ mo jo 'ee si'naai²¹ tya'a. **28** Joon la joon 'in tsañũ¹ 'ná¹ 'iin²¹² in tsamí² tya'a jiin¹³ la 'iin²¹² in cuerpo tya'a 'ña'a. Joon 'in 'iin²¹² in tsamí² tya'a la wa'a 'e 'iin²¹² mo 'ña'o. **29** Jiin¹³ jaain²¹ wa' eei¹ cuerpo tya' 'ña'a li' jiin¹³ 'e unjii² o joongi un'øøi¹ 'ña'a. La joon jmoo¹ o Cristo tya' 'in jai² líi² 'ii, **30** tsu lawa cuerpo tya' o 'ii. Joon jna'o' líi¹ na' 'no³ tya' 'e cuerpo do, tsu 'wii¹³ ngú¹ taan²¹² in joongi moo¹ taa²¹² i líi¹ na' 'in líi¹ tsá² tya'a. **31** "Tsu 'wii¹³ joon itũ² mo tsañũ¹ sáa³ jmii²¹ joon iuncaain²¹ coon¹³ tsamí² tya'a joon 'in gái¹ do iliin¹ lawa jaan²¹ mo." **32** Coon²¹ júu³ 'uui²¹ 'áai¹ 'elo pe fo³ oo 'e faa²¹ a 'e júu³ do cwáain¹ tya' xiiala líi¹ Cristo coon¹³ 'in tsá² 'in jai² líi² 'ii. **33** Pe fuu²¹² uu 'naa' jon 'e 'ná¹ 'iin²¹² naa' jilee²¹ naa' tsamí² tyii' la 'iin²¹² naa' yaanaa', joon 'in tsamí² do 'ná¹ un'goo¹ o ñũ¹ tya'a.

6 **1** Joon 'in xuui²¹², tsu 'wii¹³ jai² líi² i, 'ná¹ jmáa¹ a nũ¹³ tsacøøi¹³ tya'a tsu la joon 'e tyú². **2** Joon 'e ley nifu 'e jéei¹ coon²¹ júu³ tyiin² 'e jin² la lo: "Un'goo² o ñũ² coon¹³ saa²¹ a **3** 'e coon¹³ la joon 'e seen²¹ un'jløø¹³ mo'o joon wóo² iní² i fu juncwii²¹ lo."

4 Joon 'naa', 'in líi¹ naa' tsacøøi¹³ tya' xuui²¹² jo jmaa² aa' 'e tyá² 'nii²¹ -tsi xuui²¹² tyii', pe 'e tyú² gi wa'a uncwaan²¹ naa' coon²¹ tún² joon 'ee² ee' cwáain¹ tya' Ña'ñũ¹ u'.

5 Joon 'naa', 'in jmoo¹ o to² tya' tsá², jmaa² aa' nũ¹³ ñi'fii¹ 'ii' 'in taain²¹² juncwii²¹ lo. Joon lawa jmoo² oo' to² tya' Cristo jmoo² oo' to² tya'a coon¹³ 'e un'goo² oo', canii² mo 'e 'i¹ -'oo'. **6** Jmaa² aa' to² tũ² u' la tsa'leei¹³ tya' Cristo jon' wa' jiin¹³ li' jøø² naa' 'e seen²¹ naa' tyú² coon¹³ on. Jmaa² aa' coon¹³ jilaa²¹ wa² pí³ tyii' 'e 'iin²¹² in Dios.

7 Jmaa² aa' to² tyii' 'e 'yaai¹ -'oo' lawa to² tya' Ña'ñũ¹ u' jon' wa' to² tya' tsá². **8** Tsu ñi³ 'naa' 'e la jaain²¹ la jaain²¹ i'ii²¹ i tya' Ña'ñũ¹ u' jiin¹³ la 'e tyú² 'e nigajmaa¹ a si jmoo¹ o to² tya' tsá² si jmoo¹ o to² tya'a 'ee.

9 Joon 'naa', 'in líi¹ ñi'fii²¹² tsá², coon²¹ røø²¹ jmaa² aa' la jmoo¹ o 'ido, jo toon² oon' fo¹ -tsi. Cwotii¹³ -'oo' 'e 'in Ña'ñũ¹ u' 'in tyíin¹ ñũ¹ fú² 'in tyu² to² 'in tsá² do tyu² to² 'naa' jon. Joon canii² mo líi¹ tsá² tyaní¹ i, jo 'ee sisii¹ i tsá².

'E cwo¹o 'in Espíritu Tyú² tya' 'in jai² líi² Dios

10 Joon nano tsaru¹u', tá² teen¹-oo' sicaan²¹naa' coon¹³ Ña'ñu¹u' joon coon¹³ jilaa²¹ 'waa²¹ pí³ tya'a. **11** Joon lawa tyi² 'láa² 'láai² nii² ñí³ 'e un'øøi²¹ yaai la joon jon 'naa' 'ná¹ cii²ii' lawa ñí³ tya' 'láa² 'e cwo¹o Dios 'naa' 'e tá² táain¹-oo' coon¹³ jilaa²¹ júu³ tajuu²¹ tya' 'in 'líi³. **12** Tsu jo 'e tíi²¹ jna' coon¹³ tsá² taain²¹² juncwii²¹ pe tíi²¹ jna' coon¹³ 'in espíritu gó² 'in tyu² to² tya'cwii²¹. Tíi²¹ jna' coon¹³ 'in tyiin²gi, joongi 'in 'oo¹o to² wa'a tyu²u to² 'e juncwii²¹ lo 'e 'í¹ li nuu²¹. **13** Tsu 'wii¹³ joon cii²ii' ñí³ tya' 'láa² icwo² Dios 'naa' 'e coon¹³ la joon tá² lí² táain¹-oo' mi tí¹ jmi²¹² 'e gó². Joon mo gajmaa²aa' jilaa²¹ 'e ilí², joon tá² taain¹-oo'. **14** Tá² téin¹-oo' coon¹³ 'e jai² si'ñúu¹u' tuu¹uu' lawa coon²¹ loo²¹ 'núu¹ tu²u tya' 'láa². Joon lawa coon²¹ ñí³ 'e toon¹on 'láa² ni tsí¹ jmaa²aa' 'e 'yaai¹-tsi Dios coon²¹ tøø²mo. **15** Joon tyá²aa' tyú² tyii' 'e cwo²oo' 'e júu³ tyú² tya' xiiala seein²¹ tsá² tyú² coon¹³ Dios la tyá² 'láa² tyú² mo 'ø²ø mí¹i. **16** La joon 'e jai² cwoliin¹naa' 'e lí¹ lawa coon²¹ 'mojmó² 'ú²xu 'e saan²¹a 'láa² 'e 'ii¹i tyaní¹i 'e coon¹³ 'e joon lí² dúu¹u jilaa²¹ sii² suun²¹ tya' lí² 'e coo²¹ tya' 'in 'líi³. **17** Joon toon²oon' tyí²ii' lawa coon²¹ lootyi² tya' 'láa² 'e nigajmaa¹a Dios tiin¹³ 'naa'. Joon lawa coon²¹ ñí³ cwaa²¹ lí¹ 'e júu³ tyú² tya' Dios 'e cwo¹ 'in Espíritu Tyú² 'naa'; soon²oon' tá². **18** Joon coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo²oo' foo²oo' júu³ tyú², mí²ii' tyani Dios coon²¹ tøø²mo coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú². Joon la joon lí²ii' jmaa²aa' jo tú²oo'; foo²oo' júu³ tyú² tya' jileei²¹ 'in jai² líi² Dios. **19** Mí²ii' jon 'wii²¹² tyiajna 'e cwo¹o Dios jna jilaa²¹ júu³ 'e fo³oo. Mí²ii' 'wii²¹² tyiajna 'e jo 'goo²¹oo ijmaa¹³ jna tsá² júu³ 'e júu³ 'uuin²¹ do tya' xiiala jmoo¹o Dios tiin¹³ tsá². **20** Joon Dios gasii¹in jna wa'a jmáa¹³aa tsá² júu³ 'e júu³ tyú² lo; joon 'wii¹³ 'e júu³ tyú² lo 'yuu²na 'nuñí³ nano. Mí²ii' tyani Dios wa'a cwo³ jna tsá² 'e júu³ tyú² lo jo 'goo²¹oo jiin¹³ la tí²na jmáa³aa.

Júu³ lí gatséi¹

21-22 Sii³na 'in Tíquico lo jee²¹² 'naa' 'e jma²a 'naa' júu³ xiiala seen²¹na, 'e coon¹³ la joon lí² tyá²-oo'. Joon 'in Tíquico lo jaain²¹ tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na 'áai¹ joon nigajmaa¹a to² tya' Ña'ñu¹u' coon²¹ tún². 'Ii ijma²a 'naa' júu³ xiiala tsangi³na joongi jilaa²¹ 'e jmoo³oo.

23 Mí³ii tyani Dios 'wii¹³ tya' jileei²¹ tsaru¹u' wa'a seein²¹ 'ido tyú² tyani Dios joon wa'a cwo² Dios Jmii²¹ coon¹³ Na'ñu¹u' Jesucristo 'ii 'e 'iin²¹²mo ruu²¹i coon¹³ 'e jai² líi². **24** Cwauncwaai¹³ Dios jileei²¹ tsá² 'in 'iin²¹²in Ña'ñu¹u' Jesucristo, 'in jo tyéi¹ 'e 'iin²¹²in 'ido. Amén.